

Žalobkyně postlechla, žalovaný však si ji nevzal. Nedal se ani rozvésti a taky slíbených 20.000 Kč žalobkyni nedal.

Žalobkyně žádá proto, aby žalovaný byl k zaplacení uve-
dené částky odsouzen.

Popíraje údaje žaloby dodává žalovaný, že nikdy nic žalobkyni nesliboval a že slib takový i kdyby se byl stal, nebyl by závazným, poněvadž se přičí dobrým mravům a navrhuje zamítnutí žaloby.

Záležitost prošla všemi instancemi, žádná jí však nevyhověla.

Nejvyšší soud učinil tak z těchto důvodů:

Provádějíc podle č. 4. § 503 c. ř. s. jedině uplatněný důvod dovolací, tvrdí dovolatelka, že nesprávné posouzení právního spočívá v tom, že druhá stolice přehlídá, že jde o dvě zcela rozličná právní jednání, totiž o rozvod manželství od stolu a lože na jedné a to uznává, že taková smlouva je podle § 879 obč. z. nicotná a o úplatu za vzdání se výživného na druhé straně, což však nemůže být považováno za právní jednání dobrým mravům se přičící a proto podle § 879 obč. z. nicotné. Tvrdí, že v tomto případě je okolnost, aby ulehčen byl rozvod manželství sama o sobě pouze pohnutkou k uzavření právního jednání jinak nezávadného, tato pohnutka však že je, pokud jde o platnost uzavřeného právního jednání, bez právního významu.

Uplatněný důvod dovolací není tím opodstatněn. Manželství samo o sobě je zřízením čistě mravním (§ 44 obč. z.), nikoli majetkoprávním, manželská smlouva není předmětem majetkoprávního obchodu, veškeré úmysly zjištěné jsou z ní vyřazeny, zisk nesmí být pohnutkou uskutečnění sňatku, ať je to zisk cokoliv. Proto zákon pod pečeti nicotnosti (§ 879 č. 1. obč. z.) zakazuje, aby za vyjednání manželské smlouvy bylo něco vymlíněno, ze zjištěného úmyslu nesmí být sňatek ani sprostředkován nadtož uzavírán. Majetkoprávní poměry manželů vyžadují sice úpravy, proto zákon dopouští svatební smlouvy, ale ty dlužno přesně odlišovat od manželské smlouvy.

Jiná je věc, chce-li někdo stávající manželství ze zjištěné rozvésti a pohnutka ta vyjde na jevo, jako je tomu v souzeném případě, ve kterém žalobkyně dala si slíbiti od cizího muže — žalovaného — jak tvrdí úplatu za to, aby se s manželem svým rozvedla. Taková smlouva je s hlediska, s kterého zákon nahlíží na manželskou smlouvu, smlouvou dobrým mravům se přičící a proto podle § 879 obč. z. nicotnou.

Pokoušeli-li se dovolatelka uznávající vlastně nicotnost takové smlouvy, smlouvu tu rozložití ve dvě samostatná jednání právní, tvrzením, že rozvod manželství byl jenom pohnutkou, která se však nedotýká druhé samostatné části právního ujednání, spočívajícího v tom, že smlouvená úplata měla jí být pouze náhradou za to, že se vzdala vůči svému manželovi nároku na výživné, dlužno uvést, že hlavním efektem jí tvrzeného ujednání byl rozvod manželství od stolu a lože, že jenom tento dával vznik jejím vyživovacímu nároku podle § 91 a 1264 obč. zák., tedy s tohoto hlediska že jde o jednotnou a nedělitelnou smlouvu, jak odvolací soud rozpoznal zcela správně.

Ostatně když nebyl žalovaný povinen po zákonu, aby jí vyživoval, smlouva taková byla by smlouvou darovací. Podle § 943 obč. z. § 1 zákona ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z. bez skutečného odevzdání vyžadovala by taková smlouva ku své žalovatelnosti notářského spisu.

Dovolání se tedy ukázalo zcela bezdůvodným.

Karel Jelínek.

Je-li obsah posledního pořízení účastníkům znám, mohou o něm učiniti platné a závazné narovnání i před jeho prohlášením.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 15. února 1927 Rv I 1162/26. Krajský soud v Kutné Hoře Ch IIa 317/25.)

Dědicové před projednáváním pozůstalostního řízení učinili mezi sebou dohodu o rozdělení pozůstalosti odchýlnou od obsahu testamentu.

Při projednání pozůstalosti dovolávali se dědicové zákoní oproti universální dědičce testamentární udánlivého dědického narovnání, jež k odčinění domnělé křivdy mezi sebou učinili a pozůstalostní soud odkázal je na pořad práva a řízení pozůstalostní až do vyřešení sporu přerušil.

Žalobě s petitem, aby bylo určeno, že dědické narovnání jest po právu, bylo prvním soudem vyhověno.

Odvolací soud odvolání žalované strany nevyhověl a rozsudek stolice první potvrdil.

Důvody: Není v tom nesprávné právní posouzení, pakli první soud uznal přípustnost žaloby určovací, neboť právo-

platným usnesením pozůstalostního soudu byli žalobci, dovolávající se udánlivého dědického narovnání, přímo na pořad práva odkázáni. Jest tu tedy podklad pro žalobu určovací neboť žalobci mají zájem na brzkém určení právního poměru mezi dědici a nemohlo být žalováno o plnění, poněvadž pozůstalost dosud ani projednána ani odevzdána nebyla. Vyvody odvolatelky, že udánlivé prohlášení její bylo by slibem darovacím, k jehož platnosti nedostává se notářského spisu, jsou mylné, poněvadž jedná se tu o zvláštní narovnání dědické, po rozumu §§ 1380, 1381 a 1383 obč. z.

Pokud se týče tvrzení odvolatelky, že včas uzavření domnělého narovnání nebyl ještě obsah testamentu stranám znám, odporuje zjištění.

Nejvyšší soud dovolání žalované strany rovněž nevyhověl. Důvody: Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně. Při tom ovšem nuno vycházel ze zjištění, že včas uzavření narovnání podstatný obsah zůstavitelovy poslední vůle byl znám. Správně vystihl odvolací soud, že dohodu mezi stranami uzavřencu dlužno považovati za narovnání ve smyslu §u 1380 násl. obč. z. a nikoli na smlouvu darovací a že a že tudíž formy notářského spisu potřeby nebylo.

Neprávně se také dovolává ustanovení §u 1383 obč. zák., že o obsahu posledního pořízení nelze učiniti před jeho vyhlášením narovnání. Jak lze seznati ze Zeillerova komentáře, mělo být tímto zákonným předpisem zabráněno tomu, aby účastníci porovnání o poslední vůli neznámého obsahu nebyli nějak zkráceni ve svých právech. Podle smyslu tohoto ustanovení nemůže tudíž být dotčena platnost porovnání, byl-li obsah poslední vůle účastníkům znám, byť i tato ještě u soudu vyhlášena nebyla. Komentář Stubenrauchův, jehož se žalovaná dovolává, jest ovšem názoru opačného. Avšak již Winiwarter »Das öst. bürg. Recht« sv. 5., str. 49 zastává názor, že ve smyslu §u 1383 obč. z. nemůže nedostatek soudního vyhlášení poslední pořízení být na úkor platnosti narovnání, dověděli-li se účastníci o jeho obsahu způsobem jiným a tento názor zastávají též Krainz § 148, Hasenöhr »Obligationenrecht« II. Str. 315 a Mayer »Bürgerliches Recht« I. Str. 315 a i soud dovolací s ním souhlasí.

I úprava účtu notářova za práce ve vlastním oboru jeho působnosti konané, již provádí sborový soud první stolice podle § 179 not. řádu ve zvláštním řízení nesporném, podléhá ustanovení článku X. cis. nař. z 21. června 1914 č. 118 ř. z., podle něhož jest nepřipustný rekurs do rozhodnutí druhé stolice. Jak upravovati palmár za práce zvláště zodpovědné po rozumu § 1, odst. 2. vlád. nař. č. 102/1913 sb. z. a n.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 16. února 1927 R I. 91/27.)

První soud upravil palmární účet notáře za sepsání tří fideikomisních dohod a s ním spojených vedlejších prací částkou 63.020 Kč. Částka ta pozůstávala z peníze 55.520 Kč, kterou byla upravena odměna za sepsání dohod a peníze 7.500 Kč za ostatní s tím spojené práce.

Stížností majitele velkostatku soud rekursní vyhověl a snížil odměnu za sepsání tří fideikomisních dohod na částku 21.000 Kč a k tomu za ostatní práce, do jejich úpravy nebylo si stěžováno, 7.500 Kč tedy celkem na 28.500 Kč.

Důvody: Právně nadržel se první soud při úpravě položek za sepsání fideikomisních dohod v mezích položky 1. notářského tarifu poukazuje na ustanovení druhého odstavce §u 1 vlád. nař. ze dne 11. května 1923 č. 102 sb. z. a n. soud rekursní souhlasí s jeho názorem, že se tu nejednalo o takové jednoduché úkony, za něž určeny jsou poplatky sazbou k nařízení č. 102/23 sb. z. a n. připojenou, nýbrž že šlo o úkony zvláště zodpovědné a že požadavek poměrně vyšší odměny jest tu odůvodněn zvláštními okolnostmi. Lhostejno jest, zdali notář konal práce ty sám nebo jeho substitut, a zdali notář obdržel ještě zvláštní palmár od čekatele čili nic.

Avšak způsob výpočtu vyšší odměny, soudem I. stolice použitý, nepokládá rekursní soud za správný, neboť za účelem určení »poměrně vyšší odměny« nelze zvyšovati tarifní odměnu o 5 Kč za každý další tisíc Kč hodnoty předmětu beze všeho omezení, což by odporovalo smyslu a účelu tarifní položky 1, nýbrž v takovém případě, kde nejvyšší tarifní odměna 3000 Kč jevila by se nepřiměřeně nízkou, náležel soudu, aby »poměrně vyšší odměnu« po rozumu §u 1, odst. 2 vl. nař. č. 102/1923 sb. z. a n. podle svého volného uvážení všech okolností sám ustanovil. Pouhé zvýšení položky 3000 Kč podle

pol. I not. tarifu o 100%, jak je nabízel stěžovatel, bylo by podle názoru soudu rekursního ještě nízkou odměnou, když se přihlíží k tomu, že hodnota předmětu činila 12 milionů Kč, avšak s druhé strany částka 55.520 Kč, určená usnesením v odpor vzatým, jest zase příliš vysoká a neodpovídá námaze s dotyčnými úkony spojené. Soud rekursní uváživ bedlivě všechny okolnosti, za kterých lideikomisní dohody byly sepsány, uznal jako přiměřenou odměnu za sepsání oněch tří dohod částku 21.000 Kč, k čemuž jest připočítati obnos 7.500 Kč za ostatní položky upravený, který se v odpor neběře, takže celý palmární účet činí po úpravě 28.500 Kč. V tomto rozsahu bylo tedy stížnosti vyhověti.

Nejvyšší soud dovolací rekurs odmítl.

Důvody: Poplatky notáře upravuje sborový soud první stolice podle § 179 not. řádu ve zvláštním řízení, které nutno považovati za řízení nesporné a proto podléhá, pokud v notářském řádu není ustanovena odchylka, povšečným zásadám, vysloveným v první hlavě patentu o nesporném řízení. Platí tu tedy druhý odstavec § 14 tohoto patentu, pokud se týče čl. X. cí. s. nař. ze dne 1. června 1914 č. 118 ř. z. o úlevě soudem, podle kterého rekursy do rozhodnutí soudů druhé stolice v otázce útrat jsou nepřipustny. Povšečné znění tohoto ustanovení nutí k tomu, aby bylo vztahováno také na rozhodnutí soudu druhé stolice o poplatcích notářů ve vlastním jejich oboru působnosti ve smyslu §§ 5 a 179 not. řádu. Ze tento § 179 mluví o poplatcích, nikoli o útratách, nevádí, neboť také v §§ 15 a 16 vlád. nařízení ze dne 3. května 1923 č. 95 sb. z. a n. o sazbách pro výkony advokátů a jejich kancelářů mluví se o poplatcích advokátů, ačkoli není pochybností o tom, že tyto poplatky jsou útratami ve smyslu § 528 c. ř. s. Nehledíc k tomu, je výraz, jehož užívá § 14 (2) pat. o mimosporném řízení »im Konstenpunkte« tak povšečný, že dlužno jej vztahovati také na poplatky notářů ve vlastním jejich oboru působnosti, které se v podstatě neliší od útrat, jež účtují advokáti svým mandantům. Pro vyloučení dovolacího rekursu mluví v obou případech tentýž zákonný důvod. (Viz rozhodnutí nejvyššího soudu č. 634 sbírky nejv. soudu.)

Snížil-li tedy rekursní soud stěžovatelův palmární účet na 28.500 Kč, vydal rozhodnutí v otázce útrat ve smyslu § 14 (2) pat. o mim. řízení s konečnou platností.

Bylo proto dovolací rekurs odmítnouti, což podle tohoto zákonného ustanovení měl učiniti již soud stolice první. r.

Turecko: platnost plných mocí a jiných listin.

(Vyrozuměním ministerstva spravedlnosti ze dne 11. II. 1927 číslo 4760/27.)

Turecké vyslanectví v Praze oznámilo notou ze dne 18. ledna 1927, č. 702/52, že všechny druhy plných mocí, vydaných mimo území republiky Turecké, mají-li býti předloženy u tureckých soudů, musí býti buďto zřízeny notářem příslušného cizího státu, kde byly vydány, a ověřeny tureckým konsulárním úřadem anebo přímo zřízeny tureckým konsulátem. Překlady listin a spisů všeho druhu, pokud mají v Turecku nahraditi veřejné listiny, musí býti vyhotoveny tureckými notáři nebo tureckými konsuláty. Listiny, které nevyhovují těmto požadavkům, nemají v řízení před tureckými soudy a úřady právních účinků.

Z E D N E

Valná schůze sboru notářského obvodu pražského konala se dne 27. února t. r. za účasti 44ti notářů. Když byl předsedající věnoval vřelou posmrtnou vzpomínku zemřelým členům v minulém roce: Václavu Štěpánkovi, notáři v Nových Benátkách, Břetislavu Matějkovi, notáři v Žižkově, Janu Bendlovi notáři ve Zbívě, Petru Čel. Stauberovi, notáři v Lomnici n. Pop., podal obšírnou zprávu o činnosti komory za uplynulý rok. Zprávu výroční přednesla úřednice komory pí. Vojtková. Zprávu pokladní pan notář Krajíček, k jehož návrhu ponechán byl dosavadní roční příspěvek komorní 600 Kč. — Na to přikročeno k volbě funkcionářů komorních i odevzdáno 97 hlasů a zvoleni jednomyslně za presidenta komory: Dr. Čulík, za členy komory; notáři: Brábek, Dr. Černý, Hejma Krajíček, Dr. Král, Křen, Dr. Ponec, Dr. Svoboda a náhradníky: Dr. Ebenstreit, Veselý, Vlach, Dr. Zmek. Na to učinil

pan Dr. Ponec jako člen výboru konfederace duševních pracovníků ve smyslu usnesení tohoto výboru apel na všechny přítomné, aby přispěli nejméně 10 Kč na stavbu studentského domu v zahradním městě universitním nově v Paříži se zakládající a vyložil důležitost tohoto podniku pro celý náš stav. Volný návrh podán byl jediný, notářem Viktorem Krütznerem, směřující k tomu, aby komora dbala o to, aby nebyl poškozen stav notářský při provádění správní reformy zvláště pokud se týče ustanovení sídla a obvodů nových okresních úřadů správních a event. zrušení berních úřadů a soudů, Kolega Krützner návrh svůj obšírně odůvodnil a po delší debatě, kteráž se zúčastnili Dr. Fiala, Linha, Dr. Malík, Dr. Černý a Dr. Ponec, přijat byl návrh ten s modifikací, aby komora, jakmile to uzná za vhodné, zakročila na patřičných místech a hleděla zabrániti zrušení berních úřadů a soudů v menších místech. Na upokojení venkovských kolegů bylo zejména poukazováno k tomu, že referent o vládní osnově, týkající se správní reformy ve sněmovně poslanecké, Dr. Kramář, výslovně prohlásil, že na zrušení berních úřadů a soudů se vůbec nepomýšlí jakož i na to, že kdyby i došlo k zrušení, byli by notáři jistě zbaveni sídelní povinnosti a mohli by přesídliti do místa nového sídla okresního soudu.

Notářský řád. Jak jsme již v předěšlém čísle referovali, měla býti konána anketa za účelem definitivní redakce notářského řádu 15. a 16. února. Poněvadž nebyly pozvánky v čas dodány, odročena byla anketa na 25. a 26. února t. r. avšak ani tyto dny se nekonala. — Kolegové němečtí, kteří tentokráte byli též do ankety pozváni, vyžádali si 6—8 nedělní lhůtu, by mohli prozkoumati celý elaborát a následkem toho anketa odročena na neurčito. Pro náš stav jest to zajisté velice nepříjemné, neboť s toužebností jsme očekávali konečné uzákonění notářského řádu, kterýmž působnost notářů má býti valně rozšířena. Jest nebezpečí, že následkem toho nedostane se notářský řád již do jarního zasedání a že jeho uzákonění může býti odročeno na nedozírnou dobu, což by bylo osudné pro celý náš stav a mohlo by míti následky nedozírné.

Pokoutnictví. Docházejí nás stále častěji stesky notářů a advokátů, jak úzasně zmáhá se u nás pokoutnictví. Pokoutnictví jest zjevem velice neblahým, který isme zdědili po Rakousku a který v jiných státech evropské pevniny není vůbec možný. Zákon o pokoutnictví byl s velikou obtíží zpracován za součinnosti advokátů a leží nyní pochován v ministerstvu obchodu již téměř celý rok. — Bude třeba rázného zakročení obou těchto stavů, nejméně postižených, aby konečně zákon spatřil světlo světa a dostal se do Národního shromáždění.

Brevet. V poslední době se často přihlází, zejména pražským notářům, že strany požadují sepsání plných mocí pro cizozemsko (zejména Francii, Spojené státy Severoamerické, Turecko, Egypt atd.) ve formě notářského spisu, poněvadž tyto cizí státy neuznávají a nespokojují se pouhou soukromou listinou. Plná moc takto vyhotovená má však býti v dotyčném státě produkována v originále, tedy ve formě tak zv. brevet. Okolnost ta naráží na překážku, poněvadž podle dosavadního not. řádu, nesmí notář vydati originál notářského spisu, nýbrž pouze snímek, který však opět cizí státy nepřipouštějí, poněvadž není na něm originálních podpisů stran. Vzhledem k tomu, že uzákonění nového notářského řádu, v němž jest na brevet pamatováno, odsunuto jest na nedohlednou dobu, bylo by záhodno, kdyby ministerstvo spravedlnosti předložilo sněmovnám aspoň kratičkou novelu, kterou zavádí se i u nás brevet, totiž právo notářů, vydávati notářský spis straně v originálu.

Zpráva o schůzi spolku notářů čl. odbor Praha, dne 26. února 1927. Schůzi zahájil o 7. hodině předseda spolku p. notář JUDr. Václav Černý, věnovav především posmrtnou vzpomínku zemřelému notáři Břetislavu Matějkovi v Žižkově a na to probrány záležitosti spolkové; po té udělil předsedající slovo panu notáři Františku Kováři z Nymburka, kterýž pronesl přednášku týkající se některých oprav budoucího notářského řádu, jak si asi notářstvo české představuje vydání svého notářského řádu, který by vyhovoval moderním potřebám jejich. V přednášce děle než půl druhé hodiny trávající probral pan přednášející jednotlivé paragrafy notářského řádu, poukázal s bystrým postřehem právníckým na jednotlivé rozdíly mezi starým notářským řádem a novou osnovou a připojil současně ihned svůj návrh a odůvodnění téhož. Na to připojil ještě kratší přednášku o vtělení práva zástavního v pozůstalostním řízení, a rozhodl rovněž v této své vývodě způsobem prakticko-vědeckým. Po té přihlásil